

Krop og bevægelse	2
Mål	2
Metode/Aktivitet	2
Kulturelle udtryksformer og værdier	4
Mål	4
Metode/Aktivitet	4
Sprog	6
Mål	6
Metode/Aktivitet	6
Naturen og naturfænomener	8
Mål	8
Metode/Aktivitet	8
Barnets alsidige personlige udvikling	10
Mål	10
Metode/Aktivitet	10
Sociale kompetencer	12
Mål	12
Metode/Aktivitet	12

Krop og bevægelse

Mål

- Alsidig og divers, fysisk aktivitet er en del af børnenes dagligdag
- Give børnene mulighed for at udvikle kropsbevidsthed og robusthed, både fysisk og psykisk.
- Give børnene indblik i en sund og alsidig kost.
- Stimulere børnenes sanser og motorik
- Børnene bliver selvhjulpne

Metode/Aktivitet

Det store grønne område omkring vores børnehave, byder på rig mulighed for bevægelse i børnenes hverdag f.eks:

- Legepladsens alsidige muligheder, vippe, gynger og rutsjebane.
- Lege med vand og mudder.
- Lege på bakken, træklating og brug af balance stien i "skoven"
- Let adgang til løbecykler, cykler og løbehjul mm.
- Ugentlige gåture til skov, strand og i byen giver børnene mulighed for at bevæge og udfolde sig i varierende omgivelser. Vi leger på de "naturlige" forhindringer vi møder undervejs, så som væltede træer og tæt krat. Vi vælger nogle svært fremkommelige stier og det tunge våde sand på stranden.
- Vi bruger vores sanser i hverdagen ved at være nysgerrige og undersøgende sammen med børnene ved at lytte, smage, føle, dufte og se.
- Puderum der indbyder til motorisk udfoldelse med puder, klatrevæg og ribber.
- Dans, bevægelse og sanglege med bla andet "Op at hop" med Michael Bak og Aktion kids.
- Action kids er derudover et fast måneds tema en gang om året.
- Vi har faste årlig temauger om kroppen, hygiejne og kost (fuldkornsdagen i Januar)
- Hver måned har vi "smør-selvdag" hvor børnene er en del af hele processen med indkøb, tilberedning, og borddækning. Denne aktivitet bidrager til børnenes motoriske udvikling, da de selv skal lave maden og inspirere til at prøve nye og anderledes smage.

-Vores jævnlige kreative aktiviteter med perleplader, perlekæder, tegne, male og klippe, understøtter børnenes finmotorik og koncentration.

-Vi tager os tid til at børnene får mulighed for klarer opgaverne selv, ved hjælp af guidning i forhold til deres kunnen, behov og Nuzo.

Kulturelle udtryksformer og værdier

Mål

At børnene:

- Udvikler deres identitet og deres tilhørsforhold
- Udvikler deres kreativitet.
- Opnår forståelse for og kendskab til omverden.
- Får kendskab til forskellige udtryksformer.
- Oplever at verdenen hænger sammen, (hjem, dagtilbud, skole og lokalområde).
- Udvikler almen dannelse.

Metode/Aktivitet

- Igennem interaktion med de andre børn og voksne i forpligtende fællesskaber, hvor man bliver anerkendt, spejlet og hvor der er rum til at være, og være sig selv.

-Vi vægter ligestilling gennem den komplementære relation høj, ved at være anerkendende, lyttende, spørgende og respektfulde overfor forskelligheder hos både voksne og børn.

-Vi prioriterer god omgangstone. (barn/barn, voksen/voksen og voksen/barn) Tema ugerne med bøgerne "Jeg er høflig, ærlig osv, bruger vi til at skabe dialog om sprog og opførsel. det er emner som at vi hilser om morgenen og siger farvel om eftermiddagen, beder pænt om tingene, siger nej tak og ja tak.

-Gennem eksperimenteren med de redskaber der altid er til rådighed f.eks Lego, byggeklodser, perler, maling, farveblyanter, klædudtøj, og gennem udsmykningsaktiviteter i forbindelse med højtider for at støtte børnenes kreative udvikling.

- For at støtte børnenes forståelse for omverdenen, kulturen og nærmiljøet, afholder vi blandt andet temauger om "Vi passer på jorden", temauger med friskolen, ture ud af huset og laver hekse til borgerforeningens skt. Hans.

-Vores månedsange handler om vores kultur i løbet af et år f.eks højtider og traditioner.

-Dagligdagen byder på sang, dans, bevægelse, rim og remser, spil, leg, male, tegne, perler, der stimulerer børnenes kulturelle udtryksformer, sammen med den årlige cirkus uge.

- Når barnet starter i børnehave, får de hver en mappe vi kalder "Barnets bog". Forældrene sætter billeder i mappen og der er også heri oplevelser fra f.eks fastelavn, bedsteforældredag og forskellige temaer bliver gemt. Dette skaber sammenhæng mellem børnehaven og hjem, ligesom når vi tager til fødselsdage hjemme hos børnene, når vi bliver inviteret.

-Ligeledes skabes der sammenhæng for børnene ved at førskolebørnene deltager i friskolens morgensang en gang om ugen fra marts til juli.

Sprog

(Det er igennem sproget, at barnet kan give udtryk for sine følelser og tanker.)

Mål

- At børnene lærer at kommunikere sprogligt så de kan udtrykke følelser og behov og indgå i fællesskaber.
- At udvikle et større ordforråd.
- At børnene lærer at lytte.
- At børnene opnår en sproglig dannelse.
- At børnene udvikler forståelse for tal/bogstaver og symboler.
- At børnene lærer at håndtere konflikter via sproget. !!!!!!!
- At børnene lærer at aflæse ansigtsudtryk/kropssprog (Nonverbal kommunikation.)

Metode/Aktivitet

-Vi har i børnehaven indrettet et læsehjørne, bestående af:

- Bænke hvor børnene kan sidde og læse/kigge i bøger
- Let tilgængelige og aldersrelevante bøger i børnehøjde
- Sofa hvor der dagligt bliver indbudt til historier og dialog
- Cd-afspiller til musik og højtlesning

-Vores dag

Hverdag ved formiddags frugten, snakker vi om vores dag. Aktiviteten tager udgangspunkt i en tavle på væggen, hvor vi sammen med børnene sætter dato, ugedag, måned og årstid på. Vi sætter derefter piktogrammer på om hvordan vejret er og hvilken påklædning der passer til, samt piktogrammer om dagens forløb (F.eks. indeleg, tur i bålhytten, gåtur) Udover at børnene lærer hvad de forskellige ugedage og måneder hedder, er formålet også at børnene øver sig i at have ordet, række hånden op, vente på tur og modtage en kollektiv besked.

-Månedens sang

Hver måned har sin egen sang, der fortæller hvad der kendetegner den pågældende måned.

-Vi har samling hver dag hvor vi bruger bogstav kuffert, der er bestående af kort med alle alfabetets bogstaver med tilhørende rim. Kortene er røde eller blå (vokaler eller konsonanter). I udvalgte perioder trækker vi et kort hver dag, snakker om bogstavets lyd, farve og læser rimet. På samme måde bruger vi sangkufferten, der indeholder alle de klassiske børnesange.

Rim og sange er en fast del af dagligdagen fordi, ordene i sange og i rim og remser udtales ofte tydeligere end i almindelig tale, og kan derfor være en hjælp når børnene skal tilegne sig nye ord. Derfor har hvert barn deres eget rim, valgt ud fra deres forbogstav, der hænger på en væg med billede på, så de kan genkende deres rim.

-Dialogisk læsning

Ved historiefortælling gør vi brug af dialogisk læsning, der i modsætningen til traditionel højtlesning hvor børnene kun lytter, indbyder til dialog mellem os og børnene.

Der er forskningsmæssigt belæg for, at oplæsning af billedbøger efter metoden bidrager til børns sproglige udvikling, deres koncentrationsevne, deres erfaring med og viden om skriftsproget og deres senere lyst til at læse.

Vi taler om billederne og handlingen enten mens vi læser eller bagefter og bruger ved udvalgte bøger figurer eller andre effekter, der understøtter fortællingen.

-Bogbussen kommer en gang om ugen hvor vi kigger i bøger og låner med hjem i børnehaven.

Vi har ugentlig tæt samarbejde med den tilknyttede talepædagog, og vi udfører 3 årige sprogvurderinger hvis der er en formodning om brug for støtte.

Vi hjælper børnene med at sætte ord på følelser og behov. I

Naturen og naturfænomener

Mål

- At give børnene oplevelser der er med til at udvide deres kendskab, viden, respekt og glæde for naturen og naturfænomener.
- At børnene bruger naturen som læringsrum. Dvs. holder af at være i naturen, har respekt for naturen, får øje på tingene i naturen, lærer hvordan alting hænger sammen i naturen.
- At børnene gennem oplevelser i naturen får stimuleret deres sanser og fantasi.
- At børnene gennem ophold i naturen øger deres bevidsthed om egne muligheder og begrænsninger.
- At give børnene øget miljøbevidsthed.
- At bruge naturen til fordybelse sammen med engagerede voksne.
- At børnene udvikler opmærksomhed og omverdensforståelse.
- At bruge naturen som eksperimentarium og legerum, for derigennem danne grundlag for en varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø.

Metode/Aktivitet

-Vi er ude hver dag uanset vejr og vind. Har både strand og skov i gåafstand fra børnehaven. Vi har ikke hegn omkring børnehaven, da vi mener dette skaber frihed og ansvar i børnenes leg og færden ude.

-Børnehaven er placeret på et stort grønt område, hvor der er rig mulighed for, at de i dagligdagen kan gå på opdagelse i naturen. Når børnene finder noget spændende, undersøger vi sammen, for at støtte op om barnets initiativ. Vi undersøger alt hvad vi møder og forsøger at finde navn på det vi møder.

-Sanserne kommer i spil når vi dufter, smager, føler osv, på de ting vi møder. Vi opfordre børnene ved i fællesskab at bygge huler både på legepladsen og i skoven, gå i bare tæer i sneen, hoppe i vandpytter og dermed overskride grænser i naturen og udvikle deres fantasi til nye lege og udfoldelser.

Fast udedag hver fredag hvor førskolebørnene sammen med 0. klasse er på tur. Vi går samme tur året rundt og får en fornemmelse for årstidens gang med træernes blade, blomster, insekter, fugle og svampe.

Årlig tema om "Vi passer på jorden". Temaet bruger vi til at skabe forståelse for naturens ressourcer, hvordan vi kan spare på strøm og vand, mindske forureningen mm.

Om vinteren fodrer vi fuglene, udenfor børnehavens vinduer, så vi kan følge med i vinterens fugleliv, på væggene omkring vinduerne hænger billeder med navnene på fuglene så det ikke bare er en fugl men f.eks en Ringdue og en Topmejsen vi ser.

Krible krable tema, hvor vi undersøger insekter og kategoriserer dem i forhold til antal ben for at give børnene en fornemmelse for biologiens systematik.

Vi har beplantet legepladsen med frugttræer, buske og nøddetræer. For at trække naturen tættere på vores dagligdag.

Vi har opsat fuglehuse og bihotel, for at følge livets udvikling.

Vi tager på gårdbesøg i ny og næ

Vi forsøger at skabe en forståelse for, og kærlighed til naturen ved at de voksne er passioneret og engageret i deres interaktion på turene og udenfor på legepladsen.

Barnets alsidige personlige udvikling

Mål

- Barnet oplever sig selv som en værdifuld bidragsyder og deltager i et kulturelt, socialt og demokratisk fællesskab.
- Fokus på barnets ressourcer.
- At barnet også er ansvarlig for at skabe en god stemning i de sammenhænge vi befinder os i.
- Styrke barnets mod til at udtrykke sine følelser.
- Barnet kan sætte egne grænser og mærke sig selv og sine behov.
- At barnet kan regulere sig selv og sin adfærd.
- Barnet kan knytte venskaber og har mindst en god ven.
- Kan modtage en kollektiv besked.
- At barnet udvikler empati

Metode/Aktivitet

- Vi støtter barnet i at få dækket sit basale behov gennem omsorg og åbenhed.
- Ud over gode manere med at hilse pænt om morgenen, skaber en begejstret velkomst også værdi for barnet i børnehaven. Vi viser at vi er glade for at netop det barn er kommet, da det er en værdifuld del af fællesskabet. På samme måde viser vi børnene interesse ved at spørge ind til ferier og weekender.
- Vi opfordre børnene til at bidrage til det sociale fællesskab, ved at være hjælpsomme f.eks over for et yngre barn.
- Gennem vores daglige samlinger, øves barnet i at modtage beskeder, vente på tur og tage hensyn. Vores temaer om høflighed, ærlighed mm, skaber forståelse og respekt for andre og for barnet selv.
Vi sætter ord på hvilke konsekvenser bestemte handlinger har på andre børn og voksne f.eks gennem billeder. Vi støtter derigennem deres udvikling af empati.
- Vi er opmærksomme på barnets generelle personlige udvikling, gennem den daglige samtale og interaktion, barn og voksen imellem
- Fødselsdagen fejres med fødselsdagsbarnet i fokus, med sang, flaghejsning og en lille gave.
- Vi skaber rum for børnenes egne ideer og aktiviteter og vi følger børnenes spor i tilrettelæggelse af vores aktiviteter.

-Vi forsøger at skabe en anerkendende og ligeværdig relation ved at være tydelige og ærlige voksne for at styrke det enkelte barns selvværd, selvtillid og selvfølelse.

-Hvert barn har en mappe som bruges til deres tegninger og billeder, for at skabe værdi af barnet udtryk og vise at det har betydning.

-Vi respekterer børnenes leg og er bevidste om legens betydning for børnenes udvikling. Børnenes leg er i højsædet her i børnehaven.

-Vi anerkender børnenes ressourcer og forsøger at gøre brug af dem, så de får oplevelsen af at være en vigtig bidragsyder i hverdagen. F.eks ved at hjælpe til med dyreholdet, hjælpe en af de yngre venner eller hjælpe til med frugten.

Sociale kompetencer

Mål

At barnet:

- Udvikler evnen til empati og udviser omsorg overfor andre.
- Lærer at udsætte egne behov (i forhold til deres alder).
- Lærer at håndtere konflikter.
- Kan indgå i positive relationer med børn og voksne.
- Bliver i stand til at skabe venskaber.
- Kan modtage en kollektiv besked.
- Kan agere i forskellige miljøer.
- Deltager aktivt og ansvarligt i fællesskabet.
- Udvikler deres evne til at handle kollektivt.

Metode/Aktivitet

-Vi er i samværet med børnene omsorgsfulde og anerkendende voksne. Og vi gør børnene opmærksomme på at kunne se andres personlige grænser, ved at spørge: "Hvordan tror du han har det?" "Hvad sker der?" "Hvad kan du gøre?"

-Vi lærer barnet at løse konflikter og forholde sig til de følelser der er svære i de konflikter de møder.

-Vi anerkender det konkrete behov barnet har og derefter forklare barnet at det bliver nødt til f.eks vente på tur, spise mm. Barnet opnår bedre forståelse når der er en forklaring på en situation og opnår bedre sociale kompetencer.

Vi støtter aktivt op om børnenes egne initiativer, ideer og venskaber.

Forpligtende fællesskaber og spejling

Vi tilpasser fællesskaberne så alle har mulighed for at deltage.

Vi har legende fællesskaber, hyggelige måltider og samlinger og fælles sanglege.

Vi støtter børnene i at læse legekoder, ved fx at sætte ord på følelser og nonverbal kommunikation

Vi lytter til børnene og hjælper børnene med at lytte til hinanden.

Vi hjælper hinanden, er omsorgsfulde og udviser ansvar.

Vi forbereder børnene på at kunne begå sig i forskellige livsarenaer, fx på museum eller hjemmebesøg.

Vi lærer børnene at kunne vente efter tur

Vi bruger humor bevidst.

Vi tilpasser fællesskaberne så alle deltager og bidrager med de den enkelte kan.

Vi hjælper barnet til at indgå i fællesskabet.

Vi hjælper barnet med at finde venner.

Vi anerkender forskelligheder.